

VEILIG OP REIS

Begeleid je een
uitwisselingsreis? Neem
dan deze handleiding
door!

RISICOMETING VOORAF

Zijn er zaken die een zeker risico met zich meebrengen? Stel jezelf dan enkele vragen:

- Wat zijn mogelijke knelpunten?
- Hoe groot is de kans dat er ook echt iets gebeurt?
- Wie loopt er risico?
- Kan ik zelf veiligheidsmaatregelen treffen? Wat moet ik dan doen?
- Welke stappen moet ik ondernemen in een noodgeval?

Gebruik eventueel het rooster hieronder om de risico's te analyseren. Denk niet alleen aan logistieke risico's maar bijvoorbeeld ook aan gezondheids-, emotionele-,... risico's.

Activiteit	Knelpunten	Risico's	Preventiemaatregelen	Maatregelen bij uiten risico

Enkele zaken die je dient te onthouden bij het opmaken van een risicometing:

- Wettelijke regels ter plaatse
- Reisadvies
- Culturele gewoonten
- Risicovolle activiteiten
- Accommodatie
- Transport

VOORBEREIDINGEN

Deze zaken kan je vooraf doen:

- Check het reisadvies van het land in kwestie:
https://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Op_reis_in_het_buitenland/reisadviezen
- Registreer alle reizigers op <https://travellersonline.diplomatie.be/> of laat ze dit zelf in orde brengen.
- Zijn alle papieren in orde?
 - × Heeft iedereen een geldig paspoort?
 - × Is de verzekering in orde?
 - × Heeft iedereen een visum?
 - × Zijn alle vliegtickets in orde?
- Maak een overzicht van de regels voor de groep ter plaatse.
- Heeft iedereen de nodige inenting(en) of zijn ze hier van op de hoogte?
- Stel een noodmap samen (zie 'Noodmap')

DE JONGEREN VOORBEREIDEN

Een veilige atmosfeer creëren

Houd op voorhand een gesprek met de jongeren die meegaan (individueel of in groep). Enkele vragen waar je al meteen een antwoord op kan geven:

- Wat moet ik meenemen?
- Waar zullen we slapen? Hoe is het met het sanitair gesteld?
- Wat als ik ziek word?
- Zal ik het eten wel lekker vinden?
- Wat als ik de groep kwijt raak?
- Is mijn Engels wel goed genoeg om me verstaanbaar te maken?

Geef hen de kans om hun angst en onrust te uiten.

Administratie

Laat hen een medische fiche invullen. Houd eventueel ook rekening met volgende zaken:

- Problemen van mentale of emotionele aard
- Gerechtig verleden
- Voedselvereisten
- Aandachtspunten vanuit geloofsovertuiging
- Familiale gegevens en gezinssituatie

Communiceer open met de persoon in kwestie wat er met deze informatie gebeurt.

Afspraken

Leg op voorhand afspraken vast en maak ook duidelijk wat de gevolgen zijn wanneer deze niet worden nageleefd.

Waar kan je rekening mee houden?

- Roken, drugs en alcohol
- Aanwezigheid/deelname aan activiteiten
- Zorg voor materiële goederen en bagage (diefstal)
- Veiligheidsvoorschriften bij risicovolle activiteiten
- Toegestane en niet-toegestane plaatsen
- Gedrag tegenover begeleiders
- Specifieke culturele gewoonten (kledij, gedrag, gebaren)
- Gedrag tijdens reizen (stiptheid, verzamelen)
- Respect voor accommodatie en gastgezin

NOODMAP

Bij een noodsituatie kan een noodmap goed van pas komen. Volgende zaken zitten hier best in:

- Deelnemerslijst (incl. begeleiders en gsm-nummers)
- Contactgegevens ouders of voogd van de deelnemers
- Medische fiches
- Ziekteverzekeringskaart en World Assistance Card
- Toestemming ouders/voogd voor activiteiten
- Toestemming ouders/voogd om het land te verlaten
- Kopieën van vervoertickets
- Kopieën van paspoort en visum
- Programmaoverzicht
- Noodnummers hulpdiensten of nummer van lokaal contact te bereiken in nood
- Contactgegevens Belgische ambassade ter plaatse
- Contactgegevens ambassade in België
- Contact van de school bij een crisis op reis
- Blanco aangifteformulieren van de verzekering
- Contactgegevens verzekeringsmaatschappij
- Gegevens accommodatie (verblijf of gastgezin)

Op de pagina's hierna vind je enkele documenten om in te vullen.

Geef ook zelf je telefoonnummer aan de deelnemers zodat ze je eventueel kunnen bereiken. Handig is ook om de belangrijkste nummers reeds in je gsm op te slaan.

DEELNEMERSLIJST EN CONTACT IN NOOD

	Naam	Functie	Telefoonnummer	Wie contacteren in nood	Telefoonnummer nood
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					

10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

ALGEMENE NOODNUMMERS EN CONTACTGEGEVENS

Wat?	Naam contact	Contactgegevens
Hulpdiensten		
Lokaal contact in nood		
Belgische ambassade in buitenland		
Buitenlandse ambassade in België		
School	Directie: Noodcontact (24/24): Verzekeringen:	
Verblijfsgegevens		
Andere:.....		

VEILIGHEID TER PLAATSE

Noodplan in werking

Welke zijn de betrokken instanties bij een noodsituatie:

- Begeleiders ter plaatse
- Lokale hulpdiensten
- Crisiscontact op het thuisfront
- Verzekeringsmaatschappij
- Ambassade en ministerie van Buitenlandse Zaken

Te ondernemen stappen in nood

Bij gekwetsten:

- Veiligheid eerst! Kan je zelf veilig blijven? Volg dan de volgende stappen.
- Breng het slachtoffer in veiligheid en dien EHBO toe.
- Alarmeer de hulpdiensten indien nodig.
- Breng de rest van de groep in veiligheid en zorg dat iemand zich over hen ontfermt. Indien er echt gevaar dreigt voor de groep, zorg dan dat men eerst in veiligheid is.
- Contacteer het thuisfront eenmaal de situatie stabiel is en je een overzicht hebt over de gebeurtenis.
- Neem contact op met de ambassade bij een ernstig incident.

Bij een arrestatie:

- Begeleid de jongere.
- Ken je rechten¹ tijdens een verhoor:
 - × Je hebt het recht je eigen taal te spreken.
 - × Je bent nooit verplicht te antwoorden of een verklaring af te leggen.
 - × Je bent niet verplicht namen te noemen van andere personen.
 - × Weigeren te praten is geen schuldbekentenis.
 - × Je bent niet verplicht het proces-verbaal te ondertekenen, als je niet akkoord bent of als je het niet begrijpt.
- Verzamel de noodzakelijke documenten.
- Contacteer de school.
- Neem contact op met de ambassade (bijstand vragen is een recht).
- Zoek juridische hulp indien nodig.
- Contacteer het thuisfront.
- Contacteer de verzekeringsmaatschappij.

Bij diefstal of verlies van geld en bankkaart:

- Bel naar Card Stop (+32 70 344 344)
- Doe aangifte bij de politie
- Breng het thuisfront op de hoogte
- Neem contact op met de bank in België
- Contacteer je verzekeringsmaatschappij

¹ Van toepassing binnen Europa. Internationaal werden hier afspraken rond vastgelegd.

Bij diefstal of verlies van bagage of identiteitsdocumenten:

- Doe aangifte bij de politie
- Contacteer de ambassade (enkel bij identiteitsdocumenten)
- Contacteer je verzekeringsmaatschappij

TIP

Download de app 'EHBO - Rode Kruis' via de Play Store of in de App Store.

Stap voor stap kan je vinden wat je bij welke situatie kan doen.

WAT ALS IK ALS BEGELEIDER UITVAL?

Het kan uiteraard gebeuren dat je als begeleider zelf iets overkomt. In dat geval is het goed dat de groep reeds weet wat er moet gebeuren.

Zorg voor een gesloten enveloppe op een bereikbare plaats waarin het programma, contactpersonen, eventueel wat geld,... zit. Een soort van nood-begeleiderskit dus. Mocht je zelf de groep niet meer kunnen begeleiden omdat je bijvoorbeeld in het ziekenhuis moet verblijven, kan de groep wel nog verder indien jou niets al te ernstig is overkomen.

Zorg daarnaast ook voor een kopie van de te ondernemen stappen voor de medebegeleiders of stel iemand in de groep aan die verantwoordelijk is, mocht er jou iets ernstig overkomen. Breng hen op voorhand op de hoogte van waar ze al het nodige kunnen vinden of wie ze als eerste kunnen bereiken.